

Idők sodrában

Németország és Ausztria egyesülése teljesen megváltoztatta Európa földrajzát. Az Anschluss révén a német birodalom kerekén 84.000 négyzetkilométer területet nyert és összes területe most 553.000 négyzetkilométer. Ezzel Németország lett — Szovjetország után — Európa második legnagyobb országa. Utána Franciaország következik 550.000 négyzetkilométer területtel, Spanyolország 505.000 négyzetkilométerrel. A világháború előtt a német birodalom területe 540.000 négyzetkilométer volt és így a német birodalom a harmadik helyen állott területre nézve Európában. Első helyen Oroszország volt 5.2 millió négyzetkilométernyi területtel, a második helyen Ausztria-Magyarország 676.000 négyzetkilométerre. Németország után következett Spanyolország és Svédország. A világháború után Ausztria-Magyarország széttöredezett, a negyedik helyen állott Németország s az ötödiken Svédország volt.

Ma a német birodalom területe 13.000 négyzetkilométerrel nagyobb, mint volt a világháború előtt. Ausztria csatlakozása tehát nemcsak, hogy kiegyenlítette azt a területvesztést, amelylyel a békeszerződés sújtotta Németországot, hanem még nagyobbá tette Németországot, mint volt a háború előtt.

Németország hegy- és vízrajza, valamint városrangsora is megváltozott az Anschluss következtében. Németország legmagasabb hegycsúcsa most már nem a bajor-osztrák határon emelkedő Zugspitze, hanem az ausztriai Magas-Tauern hegyvidék legmagasabb csúcsa, a 3789 méterrel a tenger színe fölé nyúló Gross-Glockner. A Duna — forrásától Pozsonyig számítva — Németország leghosszabb folyója. A birodalom második városa immár nem Hamburg, hanem Bécs, amelynek lakossága kerekén 1,860.000 lélek.

Az egész német birodalom lakossága a kerekén 6.8 millió ausztriai némettel együtt 75 millióra emelkedett. Az európai lakosság-rangsorban ez nem okozott változást. Németország — mint eddig és a világháború előtt is — a második helyen áll Európában Oroszország mögött. Utána következik Anglia 47 millió lakossal, Olaszország 42 millióval, majd Franciaország 41 millió lakosával.

Lényeges azonban, hogy a német birodalomnak most, az

Anschluss következtében a világháboruban szenvedett nagy embervesztesége ellenére is kereken hét millióval több lakosa van, mint volt a világháboru előtt.

Az új nagynémet birodalom középponti európai helyzetét megvilágítja az a tény, hogy nem kevesebb, mint tizennégy állam határolja: Dánia, Hollandia, Belgium, Luxemburg, Franciaország, Svájc, Lichtenstein, Olaszország, Jugoszlávia, Magyarország, Csehszlovákia, Lengyelország, Litvánia és Danzig.

Ezek közül új, az Anschluss révén támadt szomszédok a következők: Lichtenstein, Olaszország, Jugoszlávia és Magyarország. Egy szomszédal kevesebbje van ma Németországnak; ez a szomszéd — Ausztria volt.

I R O D A L O M

Mátray Ferenc: Kis djákok, nagy diákok. (Szeged, 1938. Szerző kiadása. 160 l.)

Régi problémája ugy a nevelésnek, mint az irodalomnak a jó ifjúsági irodalom. Kiváló íróink között alig akad néhány, akinek műve — bár egyébként minden kritikát megáll — teljes egészében a gyermek vagy az ifjúság kezébe volna adható. Ennek oka legtöbbször abban keresendő, hogy nagy íróink műveik megalkotásánál nem lehetnek figyelemmel az ifjúságra, az általános ember számára készítik műveiket. Szerencsés eset, ha az író egyuttal pedagógus is: még hozzá mindkettő a javából. Ezek a ritka egymásratalálások eredményezik a tiszta s minden ízében valóban ifjúsági műveket.

El kellett mondanunk előljárójában ezeket, mert fenti mű olvasása után szinte önkéntelenül észre kell vennünk, hogy itt ezzel a szerencsés esettel találkozunk! Valóban, Mátray műve egy régi, tapasztalatokban gazdag nevelőnek a jó és kiforrott író minden készségével előadott mondanivalója, nemcsak a gyermekek és ifjúság, hanem — s ez természetéből következik — még felnőttek számára is valóságos élmény.

Elbeszélései az igazi jó nevelő lélekfigyelő és formáló munkássága közben szerzett tapasztalatok gazdag tárházából valók, amelyeket a vérbeli író avatott kezével válogatott esokorba. Alakjai husból-vérből vannak s az események megtörténhettek volna mindnyájunkkal épugy, mint Tanító Ferivel, Kajtor Pállal vagy Csunderlik Jozsóval. Kiváló nevelő írása ez, erre mutatnak azok a